

MŪSU LIETUVA

NR. 1 (1840) SEMANÁRIO 1984 SAUSIS - JANEIRO 12 D. - Cr\$.200,00

-Rua Juatindiba, 28 - Parque da Mooca - 03124 SÃO PAULO, Tel. 273-0338

VIENINGAI SIEKTI TĒVYNEI LAISVĒS

Lietuvos atstovo dr. S. A. Bačkio žodis Lietuva, registruotas Amerikos Balse Naujųjų 1984 Metų proga.

Brangūs tautiečiai, brangios tautietės, Naujųjų Metų proga nuoširdžiai sveikiname visus pavergtos tėvynės brolius ir seseris Lietuvos Diplomatinės Tarnybos Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono vardu. Liūdna, kad šiemet Naujųjų Metų proga nebegirdėsite Lietuvos Diplomatinės Šefo Ministro Stasio Lozoraitičio sveikinimo, nes netikėtai jis mirė Kūčių rytą. Lietuvos Diplomatinė ir Konsularinė Tarnyba, visa lietuvių išeivija su gilia pagarba jį minime. Nuo pat Lietuvos okupacijos pradžios, 1940.VI.15 d. Ministras Lozoraitis energingai rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės atgavimu ir tuo reikalu darė žygių, siekdamas, kad tarptautinėje plotmėje nebūtų pripažinta Lietuvos okupacija ir būtų išlaikytas užsienyje likusios Lietuvos Diplomatinės Tarnybos Vieningumas bei tęstinumas ir kad Lietuvos atstovavimas būtų LDS ir LDT narių rankose. Po jo mirties LDT tęs tokioje pat dvasioje savo veiklą Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės byloje, siekdama, kad Lietuvos valstybės tarptautinis pripažinimas būtų išlaikytas, kaip Lietuvos okupacijos nepripažinimo įrodymas.

Sutikdami Naujuosius Metus su dėkingumu prisimename, kad 1983 metais JAV Prezidentas keliais atvejais priminė atskirai Lietuvos okupacijos nepripažinimą ir lietuvių tautos padėtį ir kelis kartus tai pareiškė Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu. JAV Prezidento Reagan pareiškimas, kad JAV patvirtina pripažinimą Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės buvo praneštas 1983 m. liepos 29 d. J.T. Organizacijos nariams.

Lietuvos prievartinė inkorporacija į Sovietų Sąjungą ir lietuvių persekiojimai krašte nuolat buvo minimi JAV Kongrese, spaudoje. Tai vyko ne tik Washingtono, bet ir tarptautiniuose forumuose: Madride Europos Saugumo ir Kooperavimo konferencijoje, Strasburge Europos Parlamente, New Yorke J.T. Organizacijos forume, kur Visumos Susirinkimo 38-sios sesijos metu III-me Komite Amerikos atstovas kalbėjo apie Baltijos valstybes ir laisvo apsisprendimo tėsę, Ženevoje, J.T. Žmogaus Teisių Komisijoje, kur JAV atstovas pabrėžė, kad "JAV nėra pamiršusios Baltijos valstybių padėties". JAV-se, Europoje 1983 metais dažniau negu anksčiau bu-

Gražus metų užbaigimo darbas: Popiežius Jonas Paulius II atleidžia mėginusiam jį nužudyti nusikaltėliui Ali Agca, kurį aplankė Romos kalėjime. KAD ŠIE 1984 METAI BŪTŲ DOVANOJIMO IR TAIKOS METAI VISIEMS.

vo minimi Sovietų Sąjungos nusikaltimai Lietuvoje jos tarptautiniams pasižadėjimams. Įvairių kraštų parlamentarai, organizacijos, spauda, katalikų vyskupai smerkė persekiojimus Lietuvoje ir reišė protestus dėl kunigų nuteisimo, reikalaudami jų paleidimo į laisvę.

JAV Prezidentas Reagan 1983.XII.9 d. Teisių Rinkinio Dienos, Žmogaus Teisių Dienos ir Savaitės Proklamacijoje, minėdamas nusižengimus žmogaus teisėms pareiškė, kad "... Sovietų Sąjungoje, prakilnieji vyra ir moterys siekia, kad būtų puoselėjama pagarba žmogaus teisėms, dažnai yra apšaukiami protiniais ligoniais ir valdžios uždaromi į psichiatrines institucijas... Per visą Rytų Europą ir Baltijos valstybes darbininkų teisės ir kitos pagrindinės žmogaus teisės, kaip žodžio, susirinkimų, religijos laisvė ir laisvo apsisprendimo teisė yra paneigtos". Pasirašydamas Proklamaciją Prezidentas Reagan nurodė "... paastėjimą represijų prieš tautines ir religines grupes Sovietų Sąjungoje, įskaitant

Žydus, Baptistus, Lietuvos Katalikus." Šia proga paminėtina, kad Vatikano radijas 1983 m. balandžio mėnesį perdavė Popiežiaus Jono Pauliaus II-jo maldą, kuria jis prašė, kad "Lietuvių tauta turėtų galimybės išpažinti savo tikėjimą visiškoje laisvėje.

Išeivijos lietuviai energingai 1983 m. veikė, kad tarptautinėje plotmėje būtų iškeliami Sovietų Sąjungos nusikaltimai Pasaulinės Žmogaus Teisių Deklaracijos ir Helsinkio Baigiamojo Akto bei kitų Sovietų Sąjungos pasirašytų tarptautinių užsiangažavimų nuostatams. Laimėti didesni atsiekimai šioje srityje stiprina lietuvių veikėjų ryžtą energingai veikti ir ateityje, norint padėti pavergtai lietuvių tautai, kad ne tik pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės būtų okupantų gerbiamos, bet ir Lietuvai nepriklausomybė ir laisvė grąžinta. Ta proga prisimintinas Prancūzijos Užsienių Reikalų Ministro Claude Cheysson pareiškimas, paskelbtas TIME savaitraštyje, būtent: "... Su mūs istoriniais ryšiais

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoj Cr\$. 10.000,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 15.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios)

Už skelbimu kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 200,00

I P. Amerika oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 20.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 20.000,00

mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$. 400,00

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 59

SUIMTŲ KUNIGŲ GYNIMO AKCIJA LIETUVŲJE

TSKP Generaliniam Sekretoriui Jurijui
Andropovui

Kauno Arkivyskupijos kunigų

P a r e i š k i m a s

1983 m. sausio 26 d. Lietuvos TSR prokuratūros įsakymu buvo suimtas Viduklės klebonas kun. Alfonsas SVARINSKAS

Mes, Kauno Arkivyskupijos kunigai, kun. A. SVARINSKĄ gerai pažįstame, nes jis eilę metų dirbo Viduklės parapijoje. Pažįstame kaip gerą ir uolų kunigą. Jis nuoširdžiai patarnaudavo tikintiesiems, vykdant Bažnyčios reikalavimus, ubliai kovojo prieš alkoholizmą ir visada kalbėjo tik tai, kuo buvo įsitikinęs. Kaltinimai prieš kun. Alf. SVARINSKĄ, kad jis užsiima antitarybine veikla, yra nepagrįsti.

Kun. Alf. SVARINSKUI inkriminuojama, kad jis nepaisė Religinių susivienijimo nuostatų. Savo laiku du vyskupai ir 522 kunigai oficialiai pareiškė TSRS vyriausybei, kad nė vienas Bažnyčiai ištikimas kunigas tu nuostatų laikytis negalės, nes jie prieštarauja Bažnyčios kanonams, jie taip pat nesiderina ir su TSRS Konstitucija. Todėl ne tik kun. A. SVARINSKAS nesilaikė Religinių susivienijimo nuostatų – jų nesilaiko visi Bažnyčiai ištikimi Lietuvos kunigai, nes jų laikydamieji, jie elgtųsi prieš Bažnyčios kanonus ir prieš savo sąžinę. Pvz., kunigas, užimdamas parapijos klebono pareigas, prisielia rūpestingai administruoti parapiją dvasiniuose ir medžiaginiuose reikaluose, o RSN reikalauja, kad kunigas būtų tiktai kulto tarnas.

Kai spaudoje buvo rašoma apie kun. Alf. SVARINSKĄ, nebuvo pateikta nei vieno rimto argumento, kad jo veikla būtų antitarybinė.

Kun. A. SVARINSKUI inkriminuojama jo veikla Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitete. O ką antitarybinio galima surasti Katalikų komiteto dokumentuose? TTGKK savo dokumentuose iškelavo tik tikinčiųjų diskriminacijos faktus.

Mes esame giliai įsitikinę, kad kun. Alf. SVARINSKAS suimtas tik už religinę veiklą. Todėl jo byla labai kmpromituoja Tarybinę vyriausybę viso pasaulio akyse.

Prašome kun. Alf. SVARINSKĄ paleisti ir bylą nutraukti.

Pasirašė Kauno arkivyskupijos kunigai:

Vysk. J. Steponavičius S. Pilka
L. Kalinauskas J. Survila R. Mizaras
V. Brusokas J. Užkuraitis M. Dobrovolskis
A. Imbras P. Matulaitis A. Počiulpis
B. Jakubauskas J. Preinas V. Ramanauskas
M. Buožius V. Šauklys P. Meilus
Z. Grinevičius R. Macevičius
P. Pranckūnas L. Semaška J. Razmantas
V. Griganavičius A. Petraitis A. Markaitis
P. Žiugžda K. Pesliakas K. Daknevičius
L. Vaičiulionis J. Maleckis V. Radzevičius
J. Aleksiūnas K. Sirūnas B. Nemeikšis
P. Ščepavičius A. Jakubauskas
J. Vaicekauskas B. Gimžauskas
K. Jakaitis P. Petraitis B. Gaižutis
K. Dambrauskas P. Mikutis P. Bubnys
V. Brilius Iz. Butkus V. Valavičius
J. Raudonikis J. Račaitis F. Baliūnas
S. Kadys A. Ylius V. Luzgauskas
J. Dobilaitis G. Gudanavičius
L. Jagminas V. Tamoševičius
B. Stasutis A. Vanagas V. Pranskietis
A. Sėvinskas P. Mačiuta J. Fabijanskas
E. Bartulis J. Indriūnas J. Babonas
A. Bulotas P. Martinkus A. Lileika
A. Jurgutis K. Statkevičius A. Lapė
Ž. Veselka A. Ramanauskas R. Liukas
J. Želvys J. Matulevičius B. Povilanskis
J. Katinas P. Gaižauskas P. Tavoraitis
A. Kazlauskas B. Vaira P. Bastys
J. Kaknevičius A. Danyla J. Tamonis
J. Girdzevičius S. Gruodis P. Liubonas
A. Mocius J. Voveris J. Vaičeliūnas
J. Albavičius E. Semaška G. Dunda
J. Povilaitis V. Petkevičius J. Kazlauskas

Liet. TSR Prokuronui

Nuorašas: Kauno arkivyskupijos ir
Vilkaviškio vyskupijos apaštaliniam admi-

nistratoriui vysk. L. POVILONIUI

Kybartų parapijos bažnyčios komiteto

P a r e i š k i m a s

Jau tuojau bus 2 mėn. kaip mūsų parapijos klebonas kun. S. Tamkevičius laikomas Valstybinio saugumo komiteto izoliatoriuje. Kybartų parapijos tikintieji kantriai laukia Jo sugrįžtant

Mūsų įsitikinimu, jis jokio nusikaltimo nėra padaręs.

Jau aštunti metai kaip mes jį pažįstame kaip darbštų, tiesų, nuoširdų žmogų. Septynis metus klausėme jo pamokslus ir negirdėjome, kad jis būtų ką nors šmeižęs, raginęs pakeisti esamą politinę ar ekonominę santvarką. Niekomet negirdėjome, kad mūsų gerb. klebonas būtų raginęs nesilaikyti Konstitucijos.

Jis ragino gerbti kitus žmones, reikalavo sąžiningumo darbe. Jis griežtai nusistatęs prieš tinginiavimą ir girtuokliavimą, prieš artimo turto grobstymą.

Jaunimą ragino gerai mokytis, gerbti tėvus, mokytojus, vyresnius. Prašome Prokurorą atsižvelgti į mūsų pareiškimą ir pakeipti reikalus taip, kad mūsų gerb. klebonas kun. S. TAMKEVIČIUS būtų nedelsiant paleistas.

1983 m. birželio 30 d.

Kybartų bažnyčios komiteto nariai:

O. Griškaitienė, B. Siaurusaitytė, N. Mačiulaitienė, S. Kroelskas, T. Perensas, B. Menčinskienė, Katkevičius, V. Paulauskas, M. Ašmonas, A. Bilickas, M. Sabaliauskas, K. Abraitis, M. Mališkienė, J. Samuolis, D. Abraitytė, V. Urbonas, G. Želvienė, Tutlys, T. Basanavičienė.

Visoje Lietuvoje buvo renkami ir dabar teberenkami parašai dėl kunigų – Alf. SVARINSKO ir Sigito TAMKEVIČIAUS – išlaisvinimo. Po protestų dėl kun. A. SVARINSKO suėmimo pasirašė žemiau išvardintų parapijų tikintieji:

Pajūris – 43
Šatės – 511
Šilalė – 257
Pievenai – 48
Skaudivilė – 177
Klaipėda – 1709

VIENINGAI SIEKTI TĖVYNĖS LAISVĖS

su Rytu Europa ir su mūsų jautrumu dėl neteisingo kontinento padalinimo, mes europiečiai turime vilties, kad Sovietų Sąjunga pamažu ras būdą priimti laisvo apsisprendimo teisę ir pagerbti pagrindines žmogaus teisę jos kontroliuojamose srityse". Tokie pareiškimai sustiprina mus Lietuvos laisvės byloje.

Mūsų valia būti laisvais ir nepriklausomais ir mūsų veikla tuo tikslu susilaukia vis daugiau paramos Vakarų pasaulyje.

Brangūs broliai ir brangios seserys, Naujiesiems Metams prasidedant linkiu jums geriausios sėkmės asmeniškame gyvenime, spinduliuojančiu vieningu ryžtu rūpintis lietuvių tautos interesais, pagrįstais tėvynės laisvės idėja.

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

Inž. Algirdas Mošinskis

KAIP HALINA MOŠINSKIENĖ IŠGELBĖJO ŽYDE

Noriu čia papasakoti apie labai dramatišką įvykį: Kaip 1942-1944 metų bėgyje Halina Mošinskienė išgelbėjo vieną žydą — patalpino ją, persirengusią kaip siuvėją, pas vokiečių, kuris pats šaudė žydus.

Tas buvo labai seniai, karo metu Lietuvoje, 1942-1944 metais. Įvykis tikrai nekasdieninis — gelbėdama žydus nuo sušaudymo, netik duodavo prieglobstį bėgliams iš geto, bet dar parodė nepaprastos drąsos ir sumanumo, kaip tuojaus, mielas skaitytojau, matysi iš to kas bus papasakota žemiau.

Apie metus prieš antrą pasaulinį karą, jauna graži brunetė, žydė iš Rygos, ištekėjo už Lietuvos piliečio, ir apsigyveno Kaune. Toji jauna inteligentiška ponija, visai beveik dar nekalbanti lietuviškai, atsirado vieną tamsią naktį mūsų namuose Aukštoj Panemunėje, prie Kauno. Tuos bėglius atvedavo pas "broliukus" (tai yra dar ne vienuolis, tik vienuolyne einantis stažą kandidatas) Gotautas. Jisai bėgliams parūpindavo ir krikščioniškas gimimo metrikas, ir su falsifikuotus asmens dokumentus. Pasų blankus turėjęs kažkoks pensininkas, policijos vadas, kuris tiems tikslams turėjo net senus antspaudus, dar Smetanos laikų. O kada reikėdavo, tai Gotautas dar turėdavo tikrus menininkus, falsifikuotojus: ant mirusio asmens paso priklijuodavo žydo asmens fotografiją, ir trūkstančią antspaudos dalį toks tik jam vienam žinomas "menininkas" padirbdavo. Tokiu būdu atsirasdavo nauja asmenybė: iš žydo virsdavo katalikas lietuvis, su nauja pavarde ir nauju vardu.

Tik tokiu būdu galima buvo tuos nelaimingus žmones išgelbėti nuo mirtino pavojaus būti sušaudytiems be jokio teismo, ir būti palaidotiems masinėse kapinėse.

Mes su žmona gyvenome tuo laiku žydo Israelio Zalcburgo namuose. Tik porą dar žodžių apie tą Zalcburgą. Tai buv savanoris kūrėjas, didelis Lietuvos patriotas, pačioj pradžioj Nepriklausomybės stojęs ginti gimtą kraštą nuo bermotininkų ir nuo lenkų invazijos. Kovojo visuose frontuose, ir prieš Želigovskį, ir prieš bolševikus, gavo už narsumą Gedimino ordiną — kas irgi buvo nekasdieninis įvykis.

Aš prisimenu kaip mano tėvas, man esant dar gimnazistu, kokių 16 ar 17 metų, su pasigėrėjimu pasakodavo, kaip Lietuvos žydai narsiai kovodavo už Lietuvą. Jisai sakydavo: "Netiesa kai sakoma, kad žydai yra bailiai. Jie tikrai nenori kovoti už carą. Bet kada yra kovoti už ką nors vertą, jie tampa tigras. Ir

Jeruzalėje, 24 Gegužės 1983 m. — iš dešinės į kairę: — Algirdas Mošinskis, Halina Mošinskienė, Yad Vashem Instituto valdininkas, "Marianne" — toji graži brunetė, kurios išgelbėjimą aprašo A. Mošinskis (Copyright Zer Ackermann, Jerusalem).

mūsų šeimoje su pasigėrėjimu papasakodavo — tą pavyzdį jisai mėgdavo daug syg pasakoti visiems — kaip vienas žydas savanoris, esant smarkiai kolosvaidžio apšaudymo ugniai, nepaisydamas didžiausio pavojaus, lipo ant telegrafo stulpo, ir kabindavo ryšių bataliono kur jisai tarnavo, kabelius. Pulko vadas jam liepė nulipti, liautis, o jisai vistiek išpildė savo pareigą. Negana to, sužeidė smarkiai pulko vadą, tai tas žydukas nešė jį ant savo pečių keletą kilometrų, iki artimiausios ambulatorijos punkto, ir tokiu būdu išgelbėjo savo pulko vado gyvybę. Jisai už tokį narsumą buvo atžymėtas, gaudamas vyties kryžių. Apie tą įvykį, mano akivaizdoj, jam papasakojo vienas aukštas Lietuvos kariškis, ir visi mes šeimoje buvome labai sujaudinti. Tad iš tokios rūšies žmonių buvo ir tas mūsų šeimininkas, Izraelis Zalcburgas. Žinoma, nieko nėra stebėtino, kad 14 birželio 1941 metų, per "baisiojo birželio" išvežimus, jisai buvo naktį išvežtas. Namas turėjo du butus: viename gyveno Zalcburgas, kitame aš su žmona.

Tad į tą tuščią Zalcburgo butą vieną dieną atsikraustė rudmarškinis nasis, su raidėmis S.D. ant rankovės, — ir kaip mes vėliau sužinojome, tai buvo mėsininkas iš Tilžės, kaip jisai pats atsirekomendavo "Fleischermeister Balz aus Tilsit" — Kaip vėliau sužinojome, jisai

buvo viršininkas buvusiose Artilerijos kareivinėse Aukš. Panemunėje gyvensių ir tenai dirbtuvėse dirbančių žydu

Tų žydu sąstatas keitėse, bet nuolat buvo apie 5000 iki 6000 asmenų. Tai buvo amatininkai specialistai, mechanikai, varentieki darbininkai, staliai ir t.t. kurie dirbdavo didelėse dirbtuvėse tempat įtaisytose.

O tas "Fleischer — Meister Balz aus Tilsit" be viso to, dar, pasirodo, buvo ir tiktas sadistas. Kiti žmonės šaudė dėl pramogos varbas arba žvirblius, o jisai, eidamas per parką — būdavo pamato kelis suvargusius senus žydus, dirbančius ne pagal jų jėgas jiems užduotą darbą, griovio kasimą kariškam kabeliui praveisti, pamato, kad išvargę žydai vienai minutei atsikvėpti sustojo, atsirėmė ant lopėtų, tai jisai nieko nesakydamas, tik prieina, išsiima revolverį, ir trimis taikliais šūviais visus tris nušauna ant vietos.

Ateina, būdavo, tas Balz namo, sutinka mane ir su plačia pasitenkinimo šypsena ant savo kvailo, nutukusio veido man sako vokiškai: "Šiandien aš vel tris žydus nudėjau." Mane šiurpas paima, bet negaliu jam savo susijaudinimo parodyti, ir klausiu, būrent už ką gi, ką jie yra padarę? — O jisai man sako: "Žydai yra tingniais ir kad būtų tvarka, ir kad kitiems būtų pavyzdys, teko juos taip nubausti". Dieve mano, šaudė be jokio teismo, kaip kokius šunis.

Bet iš tos jo pasitenkinimo šypsenos, aš supratau, kad jo dar būta sadisto.

Tad pas tokį budelį, pas tokį sadistą, mano žmona patalpino tą jauną žydę, kurios lietuviškame pase stovėjo vardas "Marianne". Ir joji Marianne išbuvo pas Balzus saugiai gyvendama iki pat karo galo. Balzui nei į galvą neateidavo mintis, kad jo šeimoje gyvena žydė. Bet kada jisai prie jos grįždamas iš darbo, girdavosi, kad šiandieną tiek ir tiek žydu užmušęs, tai ta Marianne, atsimenu vieną syk taip pabalo, kad visi tą pastebėjo. Balzas susirūpino: "Kas jums yra, Marianne?" klausia vokiškai. O Marianne, kaip suparalyžuota, negali nei žodžio ištarti. Padėtį išgelbėjo Balzo žmona, paprasta, geraširdė vokieška moterėlė, vardu Else, sakydama: "Nagi tu viską ir pasakoji prie moterų — nevisi gali tokių dalykų klausytis". Ir tuom jina išgelbėjo pavojingoj situacijoj atsidūrusią Marianne.

(nukelta į 6-tą psl.)

Lietuvio Viktoro Lukavičiaus

RESTORANAS VITUS

Lietuviški ir europietiški valgiai
MALONUS PATARNAVIMAS

Rua Espirito Santo, 118 Tel.441-6846
SÃO CAETANO DO SUL

Antanas Dutkus

LIETUVIŲ SPAUDA BRAZILIJOS

TAUTOS VILNIS

Išleido Lietuvių Brazilijoj Sąjungos "Vilnis"

Redagavo kun. Juozas Janilionis. Spaudė Tipografia "Baltica" –

São Paulo 1918 – 1940.

Kalbant apie Rio de Žaneiro Lietuvių Sąjungos Vilnies išleisto metinį leidinį – "Tautos Vilnis", prieš tai būtina reikia nors trumpai pažvelgti į mažytę, anuo laiku Brazilijos sostinės, lietuvių koloniją, jos kūrimąsi, kultūrinio bei visuomeninio darbo pradžią ir tuos pirmakūnus, kurie jai davė impulsą, darbui pradžią susiorganizuoti į vieną vienetą – sąjungą – ir pasirodyti net su savo spausdintu žodžiu – metiniu leidiniu "Tautos Vilnis". O to lietuviško rašto paleisto Rijaus kolonijoje buvo ne tik su "Tautos Vilnimi" bet ir kitais vienkartiniais leidiniais. Jie pasirodydavo tarp lietuvių visokiausiomis progomis ir įvairiomis datomis, kur atpasakojami buvo lietuvių, su vertimais portugalų kalbon, minėjimų bei reikšmingesnių datų įvykiai, turintys istorinės reikšmės lietuvių tautai. Pradedant aptarti jų, skirtingus nuo kitų lietuviškų spausdintųjų leidinius, pirmiausiai reikia mesti žvilgsnį į Rio de Janeiro lietuvių vienetą ir jo sudėtį.

Rio de Janeiro lietuvių kolonija pradėjo kurtis panašiai, kaip ir kitos, bendro tikslo siekiančios, bendrijos čia Brazilijoje. Esame pratę laikyti Rio Grande do Sul estada (valstija) priėmusį pirmuosius lietuvių kolonizacijai, atvykusius dar iš "Vakarų šalies", ano meto charakterinės Rusijos valdomo krašto – Lietuvos. Tačiau, jau tada, pereito šimtmečio pabaigoje, įvairių gyvenimo sąlygų stumiami, atbloškta buvo lietuvių į Rio de Janeiro ir jo apylinkes. Nors jie ir neturėjo sudarę didesnio branduolio, buvo pavieni atskiri asmenys, bet visgi jų pėdos, palietusios šią žemę, paliko savo antspaudas, o jų pavardės liūdija, jog ir čia būta lietuvių, atklydusių iš Baltijos kraš-

. Tiesa, jų labai mažai būta, bet jų atėjimas į Braziliją pereitame šimtmetyrodo, jog ir Rio de Žaneiro apylinkė, vien tik Rio Grande do Sul, yra pridūsi mūsų tautiečių.

Didesnė lietuvių imigrantų dalis prajo kurtis Rio de Žaneiro mieste ir apylinkėse jau po pirmojo pasaulinio karo, kada masinė iš Lietuvos emigracija buvo skatinama ir finansuojama. Dausiai čia apsistodavo pavieni asmenys, vedę jauni vyrai, visais laikais sudarydami vyrų daugumą, nes moterys čia labai mažai teatklysdavo, jei bent pažįstamų jaunuolių kviečiamos. Susiradę sau būrus, sukūrę šeimas pasiliko čia gyvenę sudarydami mažą, ne pilnų poros kstančių lietuvių koloniją. Buvo ir tokių, kurie įkėlė koją į Rio de Žaneiro miestą, anais laikais šios sostinės, iš ten neišėjo, ne São Paulo, didžiosios lietuvių kolonijos nepažinojo. Čia sukūrė imigrantų židomą turtą ir čia pat silpnėję.

Nors skaičiumi maža buvo Rio de Janeiro lietuvių kolonija, bet buvo judgyva, jieškojo tarp savęs visuomeninio tampraus ryšio, nesnaudė, bet organizavosi į draugiją, ruošė pasilinksminius, skaitė spaudą. Gerėjant ekonomikai padėčiai, gimdavo noro ir iniciatyvų visuomeniniam darbui. Atsirado išlesnių, supratę visuomeninio darbo reikalingumą gyvenant svetimame krašte, kovai ne tik dėl duonos išnie, bet taip pat, dėl pasyvaus priešimosi apsaugoti atsivežtą svetimon šalių turtą – savo kalbą, kultūrą, papročius. Daugiausia čia apsigyveno amatininkai ir šiaip išprūšę ir prasilavinę ateiviai. Netrūko jų tarpe ir Lietuvoje tarnybas praradusių pseudo-inteligentų. Papę bendro likimo broliais, jungėsi į

krūvą, mezgė pažintis vieni su kitais, įreikojo pastovios vietos susitikimams, nekintančio adreso savo laiškam. O toks sutelkimas korespondencijos vienoje vietoje įvairių asmenų, atkreipdavo dėmesį ir vietos savininkui tekdavo net nukentėti, kol išsiaiškindavo reikalas. Viena tokių koncentruotų vietų iš pat pradžios buvo brolių – Prano ir Stasio Dutkų – valgykla-restoranas rua Catumbi, persikėlę vėliau į rua do Catete, greta prezidentūros. Ilgai toji vietovė buvo lietuvių susitikimo centru. Ji žinoma buvo visoje Brazilijoje, o taip gi ir Lietuvoje, kurio adresu lietuviai gaudavo savo laiškus nuo giminių iš Lietuvos ar nuo pažįstamų.

PETRAS JONUŠIS
Lietuvių Sąjungos Brazilijoje
"Vilnis" įkūrėjas

Pastoviau įsitaisę, panūdo Rio de Janeiro lietuviai ir savo organizacijos, kad per ją galėtų kasdienius savo vargus ir lūkesčius susirinkus išlieti draugams, kultūriniai pabendrauti, nuobody didžiojo miesto gyvenimą su savaisiais pajvairinti. Trūko tam iniciatyvos. Išmanesni, ne emigrantišką kelionę turėjo, dėl vienokių ar kitokių priežasčių, tik jiems žinomų vengė pasireikšti ir išeiti viešumon, nors jautė, kad išorinė svetimma nuotaika nesušildo jausmų, neužgniaučia ilgesio suartėti su savaisiais, bet nerodė pirmiesiems žingsniams iniciatyvos, o laukė kad kas nors tą padėtų pakeistų, imtųsi darbo ir parodytų pirmus žingsnius sujungti savo tautiečius krūvon. Jie turėjo savo motyvų nebūti pirmaisiais. Tautinio jausmo nepraradę, laukė progos, tikėjosi žmogaus, pajudinti veikimui mažytę Rijaus lietuvių koloniją prie viešo visuomeninio, organizacinio darbo. Ir tas žmogus atsirado. Petras Jonušis pirmas iškėlė lietuviškam darbui vėliavą, duodamas ženklą pabusti Rio de Žaneiro lietuviams.

1929 m., kaip ir visuma mūsų tautiečių, emigracijos banga atplūgdė į São Paulo ir Petrą Jonušį, daug "svieto ma-

Geriausia dovana

KIEKVIENA PROGA

UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVA"

GIMINĖMS – DRAUGAMS – PAŽĪSTAMIEMS

Šią brangią dovaną jie prisimins 50 kartų – visus metus

Čiūsį" savo jaunystėje apkeliavusį Lietuvos, Latvijos ir Rusijos miestus. Ilgai, tačiau neįsitiko ir Sāo Paulyje, palikęs jį, persikėlė į Rio de Žaneiro, brazilų dainoje padainuotą nuostabų miestą. Čia jisai ir pradėjo savo amato srityje karjerą, įkurdamas batų dirbtuvę "Aurora" ir davęs pirmą žingsnį organizacijai. Per P. Jonušio dirbtuvę perėjo daug čia apsigyvenusių lietuvių, išmoko šio amato ir nuosavas dirbtuves įsitaisė — broliai Girniai, Tysliavos ir kt. Kiti gi kitais keliais nuėjo, kitokiais amatais bandė savo laimę.

Petras Jonušis pažangus, nuo pat savo jaunystės darbininkiškų organizacijų veikėjas. susipažinęs buvo su Lietuvos darbininkų judėjimu. Dalyvavo Rygoje, Liepojuje, Petrapilyje ir kituose Europos miestuose darbininkiškose organizacijose. Atvykęs į Rio de Janeiro, pastebėjęs, kad nors ir nedidelis vietos lietuvių būrelis, bet yra išsiblaškę, artimesnio kontakto tarp savęs nepalaiko, griebsi juos organizuoti. Sukvietė pas save kelioliką lietuvių ir nutarė steigti organizaciją, pavadindami ją "Lietuvių Sąjunga Brazilijoje Vilnis". Pirmoji jos valdyba buvo sudaryta iš šių asmenų: Jonas Saurusaitis — pirmininkas, Antanas Girnis

JONAS SAURUSAITIS
Lietuvių Sąjungos Brazilijoje
"Vilnies" buvęs pirmininkas.

— vicepirmininkas, Juozas Ramanauskas — sekretorius, Petras Jonušis — išdinininkas ir Adomas Stanislovaitis — valdybos narys. Petras Jonušis buvo Rio de Janeiro Lietuvių organizacijos "Vilnies" kūnas ir siela. Apie jį grupavosi visi lietuviai, kuriuos viešai atstovavo jų organizacija. Petras Jonušis dirbo, vadovavo ir derino "Vilnies" veikimą iki pat savo tragiškos mirties iki 1937 metų, liepos mėn. 17 d. Visada skubėdamas, visokių reikalų kupinas, tą dieną važiavo tramvaju (bonde) ne suole sėdėdamas, bet stovėdamas ant tramvajaus pamonos (estribo). Dėl tramvajaus staigaus posūkio, iškrito ant gatvės grindinio ir... nebeatgavo sąmonės. Vilnies sąjungos nariai o taip pat ir visi

KUN. JUOZAS JANILIONIS
"Tautos Vilnies" sumanytojas
ir redaktorius

lietuviai rįjiečiai, liūdėdami, atsisveikino su savo vadu ant visados. Nors organizacija nemirė, bet likus be P. Jonušio, jos veikimas susilpnėjo. Palikę valdybos nariai negalėjo tinkamai atlikti visus organizacijos reikalus, nes kiekvienas jų turėjo asmeniškų privalumų dėl duonos karnio ir pasišvesto organizacijai neturėjo laiko. Kitaip buvo p. P. Jonušiui esant gyvam. Jisai, turėdamas savarankišką įmonę, nebuvo suvaržytas laiku, nebuvo jam apribotos valandos. Nežiūrint staigiai pasirodžiusių sunkumų, sąjunga "Vilnis" nesustojo veikusi. Rijaus lietuviai su ja buvo taip susigyvenę, kad be "Vilnies" jų gyvenimas būtų labai nykus. Vairūs minėjimai, sueigos, skrajojantių lietuvių mokyklėlių organizavimas ėjo per Sąjungą "Vilnis". Dėka jos, Rijaus lietuviai turėjo bent kelias, atostogų metu, suorganizuotas mokyklėles vaikams lietuviškai pramokti, kur padirbėti iš Sāo Paulo atvykdavo lietuviai mokytojai. Net tautinių šokių būrelį buvo suorganizavę, kuris pasirodydavo švenčių minėjimo metu. Žodžiu, sąjunga "Vilnis" Rijaus lietuviams buvo būtina.

Bus daugiau

AŲA

STASYS LOZORAITIS

1898 — 1983

Lietuvos Respublikos vyras: Užsienio reikalų ministeris (1934-1938), Lietuvos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Italijoje (1939-1940), Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos užsienyje šefas (1940-1983).

Lietuvių tauta pagarbiai prisimena ir liūdi netekus iškilaus valstybininko.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė reiškia nuoširdžią užuojautą velionio žmonai p. Vincentai Lozoraitienei, sūnui, Lietuvos atstovui prie Šv. Sosto, Stasiui Lozoraičiui, Jr., sūnui Kaziui Lozoraičiui su šeima, ir visiems giminėms bei artimiesiems.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

Lietuviai P. Amerikoje

ARGENTINA

PASIKEITĖ ALOS VALDYBA

Argentinoj veikia Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba, kurion įeina nors 11 organizacinių vienetų. Per rinkimus susidarė nauja ALOS Taryba: pirmininkas — architektas Arturo Kaminskas, vicepirmininkas — p. Leopoldas Stankevičius, sekretorius — kun. Aug. Steigvilas, išdinininkas — Adomas Burba.

Paskutiniame ALOS Tarybos posėdyje buvo sudaryta švietimo komisija, kuri išdirbs šiems metams švietimo ir kultūrinio darbo planą.

"Pas mus nieko nesigirdi apie sekantį VIII-įj Pietų Amerikos lietuvių kongresą, kuris turėtų įvykti 1984 metais ar pas jus (Brazilijoje), ar Venezueloj", rašo ALOS sekretorius.

Deja, ir Brazilijoje apie tai nieko nesigirdi. Venezuela buvo šiuo reikalu užklausta, bet lig šiol jokio atsakymo. O buvo numatyta SAN CASIMIRO miestas, netoli sostinės.

VENEZUELA

PAGERBTI MŪSŲ TAUTIEČIAI

Praėjusio spalio 12 dieną — Imigrantų šventės proga Venezuelos Respublikos Prezidentas Herrera Campins apdovanojo garbės įvertinimo medaliu Venezuelos lietuvių kapelioną kun. Antaną Perkmą, SDB ir Venezuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininką dr. Vytautą A. Dambrają.

Džiaugiamės nusipelnusių mūsų tautiečių pagerbimu.

GRIŽTA KELIAUNINKAS

Kun. P. Urbaitis sevo kelionėse jau krypta Brazilijos link. Išvykęs iš JAV-bių, prieš Kalėdas jau buvo Venezueloj. Jei kas nesukliudys, neužilgo turėtų atsirasti Sāo Paule.

KAIP HALINA MOŠINSKIENĖ GELBĖJO ŽYDE

Toji Marienne, — jos tikra pavardė B. Taborysky — dabar gyvena Izraely, Haifos mieste. Jinai buvo toji iniciatorė, kuri Izraelio valdžios įstaigose pravedė visą, gana komplikotą procesą, kad mano žmona, Halina Mošinskienė, gautų medalį už žydų gelbėjimą, kad jai būtų pripažinta teisė pasidinti "teisuolių miškely" Jeruzalėje garbės medelį, ir kad jos garbei būtų pravesta speciali, labai iškilminga ceremonija dideliame valstybiniame Yad Vashem Institute, kurio pilnas vardas yra "INSTITUTE FOR THE REMEMBRANCE OF HEROES AND MARTYRS", kas lietuviškai maždaug skamba taip: "Institutas prisiminti herojų ir kankinių". Tad išeina, kad jinai tą 24 gegužės 1983 m. dieną buvo švenčiama kaip herojė.

Ceremonijoje buvo, žinoma, ir Marienne — Taborysky. Paklauses jos, "Na gi o kaip su Balzu, ar jinai apie tą žmogų — Wiesental Vienoje, ar kur kitur, tai jinai labai nustebusi, pažiūrėjo į mane. "Aš? Apie Balzą" — Nagi jinai užmiršo tuos, kurie jai tiek blogo padarė.

Bet jinai per beveik 40 metų neužmiršo tų, kurie, kaip mano žmona, jai gyvybę išgelbėjo. Per 40 metų mūs jieškojo. Surado Brazilijoj. Pravedė procesą Izraelio valdžioj. Žmona gavo, be diplomo, medalį su nuostabiu užrašu: Vienoj pusėj hebraiškai, kitoj pusėj prancūziškai: *Quei quonque qui sauve une vie sauve l'univers entier*, kas lietuviškai reiškia: kas išgelbsti bent vieną žmogaus gyvybę, tas išgelbsti visą visatą (pasakyta l'univers, ne le monde, tai yra ne pasaulis, bet visata, kosmos).

Kas buvo autorius šių didelių, galinų žodžių, aš nežinau. Bet žinau, kad tų žodžių nėra Šv. Rašte. Girdėjau, kad juos parašė kažkoks hebrajų poetas, Vien iš tų žodžių sprendžiant, turi būti didelis poetas.

Bet grįždami prie Marianos, — turiu pasakyti, kad jinai negalėjo pamiršti tų žmonių, kurie jai gerą padarė, ir ieškojo mūsų per 40 metų. O kas jai bloga yra padaręs, tai... tuščia jų, blogi jinai pamiršo.

Pasakyk, mielas skaitytojau, ar daug tokių kilnių žmonių tarp tikrų krikščionių pažįsti? Ir dar sako, kad žydai yra kerštingi. Bet ar tai yra tiesa?

Dra. HELGA HERING

MÉDICA — GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 — B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

Lietuvių Sąjungos Alianča nariui

VICTOR JAVAISAS

mirus, žmonai Marei, sūnui Algirdui, marčiai, anūkams ir artimiesiems, liūdesio valandoje, reiškia gilią užuojautą

Lietuvių Sąjungos-Alianča

VALDYBA

KAIP BUVO TAIP IR PARAŠIAU

Praėjusio gruodžio 14 dieną "Sociedade Brasileira de Educação e Integração de Estudos Municipalistas" suruošė puikią vakarienę, į kurią sukvietė apie 300 asmenų, civilių São Paulo miesto savivaldybos ir kariuomenės augštų pareigūnų. Vakarienės metu buvo apdovanojami įvairūs valdžios pareigūnai atsižymėjimo kryžiais bei žymenimis. Tarp jų buvo ir keli lietuvių kilmės asmenys. Tai p. Elena Pavilionienė, kuri buvo atžymėta Nobre Dama komendatoriaus titulu, paskui Ramiro Antonio Floriano Toledo (jo motina lietuvė) taip pat atžymėtas komendatoriaus titulu su kryžiumi ir pažymėjimu, ir lietuviams gerai pažįstamas Meldutis Laupinaitis, kuris, jau anksčiau gavęs "chanceler" pažymėjimą, dabar gavo Didžiojo Kryžiaus titulą su žvaigžde ir tautine juosta su medaliu. Pažymėtina, kad Meldutis yra "Revista Municipal" bendradarbis; per šį žurnalą jis skleis ir Lietuvos vardą.

Svečiu tarpe matėsi Kazimieras Baužys su žmona, Ona Mikšys, Adelė Godliauskienė, Antanas Rudys su žmona ir dar keliolika kitų.

Sveikinimų pagerbtiesiems ir linkėjimų ir toliau skelbti Lietuvos vardą bei visom galimom jėgom prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo.

Ten buvęs Lietuvis

LT BRAZILIJOS KELIAIS

Skambina tautietis iš São José dos Campos: "Mačiau pravažiuojant automobilį su lipinuku LT. Juk tai tarptautinis automobilistinis LIETUVOS ženklas. Ar Jūs tokių turite? Jei taip, tai pasiųskite nors tris".

Taip, ML-vos administracijoje galima gauti tokių LT LIETUVA automobiliams lipinukų.

Kaip būtų gražu, jei Vasario 16-tajai V. Zelinoj, Kazimierinio Jubilėjaus pradžiai kovo 4 São Paulo katedroj bei kitiems numatytiems minėjimams bei suvažiavimams automobiliais važiuojantie-

ji tautiečiai visi savo automobilį atžymėtų šiuo taip reikšmingu ir gražiu lipinuku — LT LIETUVA. Ir keliuose, ir gatvėse, ir aikštėse aiškiai matytųsi, kad Lietuva dar gyva. Ir kad Brazilijoj dar yra lietuvių. Ir nepėsčių.

MARGUČIAI BRAZILIJOS ŽURNALĖ

Moterų žurnalas MANEQUIM susidomėjo lietuviškais margučiais, kuriuos nori pristatyti savo skaitytojoms. Informacine ir iliustracine medžiaga apie margučius rūpinasi žurnalo bendradarbis Gizeila.

SKAITYTOJAI PASISAKO

Gal ir daugiau skaitytojų turi tokia pačią nuotaiką kaip ir aš. Paėmusi "Mūsų Lietuvą", tuoj atverčiu paskutinį puslapį pasižiūrėti kokios naujienos mūsų kolonijoje, kokie atsitikimai: kas mirė ir kas gimė, kas apšvedė, ir kitos žinios. Tik po to einu į pirmą puslapį ir, kaip gera skaitytoja lietuviško žodžio, prienu iki "Mūsų Lietuva em Português" arba "Ateitininkų Žodis" skyriaus. Tada atidedu ant "kada turėsiu laiko paskaitysiu", juk reikia visas laikraštis išskaityti.

Kodėl tokia nuotaika? Gal jausmas, kad jauni žmonės neturi ko įdomaus parašyti. Bet skaitydama paskutinio numerio "Mūsų Lietuvos" skyrių "Ateitininkų Žodis", nustebau tų jaunuolių straipsniais. Supratimas Kalėdų reikšmės ir krikščioniško nusiteikimo, ypatingai straipsnyje "Laiškas Kalėdų Seneliui" yra subrendusio įsisamonijimo, krikščioniškos esmės ir pasielgimo išraiška.

Negalėjau praleisti šios progos pareikšti, kad verta skaityti "Ateitininkų Žodį" neatidedant ant "kada turėsiu laiko" arba "čia nieko įdomaus" ir pasveikinti šiuos jaunuolius, kurie turi tiek gerų minčių kitiems pateikti.

Angela Joteikaitė

FÁBRICA DE GUARDA — CHUVAS

Guarda Chuvos de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 · V. Prudente · Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

Savaitei bėgant...

Aut. D. Petras

Nauji Metai – nauji lapai, daug kartų girdėtas posakis. Nevisuomet tai yra tiesa. Dažniau nauji metai, o lapai, gyvenimas ir problemos yra tos pačios.

Laimei mūsų kolonijos gyvenime šie metai atnešė šiek tiek ir pragiedrulių. Ir kaip tik apie vieną iš jų noriu pasikalbėti su skaitytojais.

Jau daug kartų minėta problema – tai mūsų lietuviškos mokyklos reikalai. Daug kartų svarstėme, daug kartų mėginome, bet nevisuomet pasisekė bent dalinai tas problemas išrišti.

Iš tiesų tai nevien mūsų krašto problema. Ji randasi visur, kur tik lietuviai gyvena. Paskaitai lietuvišką spaudą ir visur randi tas pačias raudas: mokyklėlės neveikia, mokinių skaičius mažėja, kai kur net ir yra sunkumų su pačiais mokytojais.

Pas mus visokie būdai buvo mėginta: grupėmis, atskirai, su žaidimais, su skautais. Negalima būtų pasakyti, kad nedėta pastangų. Vienokie ar kitoki rezultatai buvo pasiekti. Gal ne labai tobuli, bet geriau, negu nieko.

Šie metai mums atidarė duris į visai kitą kelią išmokti lietuviškai. BLBendruomenė susitarė su Katalikų Universiteto kalbų departamento vadovybe ruošti lietuvių kalbos ir kultūros kursus pačiame universitete. Tuos kursus galės lankyti nevien universiteto studentai, bet ir kiti asmenys, kurie domisi lietuvių kalba. Vartosime universiteto patalpas, mokslo priemones, projektorius, juosteles, užrašus, vadovėlius ir gale kurso bus duodami PUC – katalikų universiteto pažymėjimai.

Kursams vadovauti pakviesta rašytoja Halina Mošinskienė, kuri sudarys instruktorių grupę, daugumoje jau čia baigusius universitetus žmonių, kurie padės paruošti portugalų kalboje konspektus. Pamokos bent pradžiopje, sulig daugumos studentų pareikštais norais, bus šeštadienio rytais.

Linguistikos departamento šefas prof. John Robert Schmitz vadovaus kurso darbams, pradės ruošti lituanistikos bibliotekai atrenkamos moms knygoms skyrių, kad studentai turėtų kalbai atitinkamą medžiagą. Dalį gaunamų pinigų skirs kaip tik tų įvairių knygų ir vadovėlių įsigijimui.

Taigi, atsidarė dabar daug platesni vartai į lituanistiką visiems. Jeigu kam nebuvo tinkami priyatūs kurseliai, dabar jau universiteto lygio paskaitos. Jeigu vienam ar kitam nesinorėjo sėsti su jaunimu tik pradedančiu kalbėti, galės įsirašyti į aukštesnį kursą ir domėtis lituanistika kitame lygyje. Ateisis priklausys nuo mūsų pačių, nuo studentų skaičiaus. Suprantama, kad mažiesiems pasilėka mums įprastos šeštadieninės mokyklėlės klasė, su dainomis, žaidimais ir trumpa pamokėle.

Kursai turės prasidėti su kovo mėnesio paskaitų pradžia. Programas ir mokslo orientaciją gausime iš Illinois valstijos universiteto. Aišku, konspektai vietoj anglų-lietuvių kalba, bus portugalų-lietuvių kalboje. Pasinaudosime amerikiečių lietuvių praskintu keliu, jų patirtimi.

PUC universitetas praves propagandą pas save ir USP universiteto ribose, o lietuviai per "Mūsų Lietuvos" puslapius.

Taigi, šiomet yra tiesa: Nauji metai – nauji lapai.

A. ASTASIUI LOZORAICIUI

buvusiam Lietuvos Užsienio Reikalų ministeriui, Lietuvos nepaprastam pasiuntiniui Italijoje, Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos užsienyje Šefui,

mirus

reiškiame gilią užuojautą p.p. Lozoraičiui Šeimai ir visai lietuvių tautai, netekusiai tokio kilnaus valstybininko, ir kartu liūdime –

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS VILA ZELINOJE

Dalis kolonijos lietuvių suėjo kartu, šį sykį Jaunimo Namuose, Naujų Metų sutikti.

Gražiai papuoštoj salėje, smarki muzika grojo – ir suaugusieji atsigavino šokiuose. Vyresnieji ir jauni bendrai šoko karnavalą, bet samba ir fox-trotą, pirmieji entuziastiškai kirto.

Skanūs valgiai kaip visuomenė. Nežinau kodėl mažesnis skaičius žmonių, bet kurie dalyvavo buvo patenkinti, kad galėjo pabendrauti linksmoj lietuviškoj nuotakoj visi kartu: suaugę, maži ir jauni.

Dėl to, turime pripažinti nepailstančio klebono kun. Šeškevičiaus pastangas ir darbą, kad tai galėtų įvykti.

A. Joteikaitė

"BRANGESNI" SVEIKINIMAI

Tiek ML-vos redakcija-administracija, kiek šv. Kazimiero parapija bei atskiri jos nariai Kalėdų ir N. Metų proga gavo daug sveikinimų ir linkėjimų (net ir dovanų). Sveikinimų iš aplinkinių kaimynų ir iš tolimesnių ML-vos skaitytojų bei parapiečių; sveikinimų taip pat ir iš toliau: JAV-bių, Kanados, Italijos, Šveicarijos, Argentinos, Venezuelos, Kolumbijos, Japonijos... Už visa tai nuoširdus ačiū.

Tačiau kaurie iš artimesniųjų, gal iš to didelio nuoširdumo, ar tai skubėdami, kad dar nepavėluotų, ėspėjo net reikiamo pašto ženklo užklijuoti. Tada adresatams atėjo iš pašto pakvietimas ateiti atsiimti "gulinčią korespondenciją" Su kelione (150 : 150) ir padvigubintu pašto tarifu (45 : 45), jau neskaitant laiko, tokie sveikinimai tampa tikrai dar... brangesni.

SVEČIAS IŠ JAV-bių

Per Naujus Metus į São Paulą atskrido svečias iš Čikagos, Vytautas Mikūnas, Skautų Akademikų Vydūno Fondo pirmininkas. Jis keliavo su ekskursija iš Čikagos į Rijų; ir į São Paulą užsuko tik ant greitųjų. Dalyvavo N. Metų rytą 11 valandės Mišiose Zelinoje ir N. Metų pietuose Ramovėje. Susitiko seną mokslo draugą kun. J. Šeškevičių ir aplankė šv. Kazimiero parapiją bei ML spaustu- vę.

LIETUVIŲ VEIKIMAS VIETINĖJ BRAZILU SPAUDOJ

Dienrašty "FOLHA DE SÃO PAULO Ilustrada" žurnalistas Tavares de Miranda turi savo skiltį, kuri, sako, yra kultūros žmonių labiausiai skaitoma skiltis (A coluna mais lida de São Paulo). Mūsų tautiečiui Henrique L. Alves (Henrikui Lošinskiui) tarpininkaujant, gruodžio 13 dienos laidoj patalpino dvi, mus artimai liečiančias, informacijas:

ATSILIEPIA BUVEŠ ATS.REDAKTORIUS

Dr. José Ferreira Carrato, buvęs ilgametis ML-vos atsakingasis redaktorius, pakviestas į ML-vos 35-mečio šventę, atsakė iš Ribeirão Preto, išreikšdamas redaktoriui, "ao querido jornal "MŪSŲ LIETUVA" ir šv. Kazimiero parapijai bei visiems tautiečiams ištvermės ir sėkmės.

KALĖDINIAI SVEIKINIMAI

"Gimęs Kristus teišlieja jūsų dvasioje daug savo paguodos ir malonių. To norėčiau palinkėti ir mieliems šv. Kazimiero parapijos pažįstamiems tautiečiams bei tautietėms. Juos kitados kalėdodavau, o dabar taip toli nuo jų. Tačiau jie man ir artimi, nes dvasiai nėra tolių, ir meilė visus apglėbia", rašo R. Petras Daugintis, SJ, iš Čikagos.

Ir kun. Stasys Šileika, iš Montrealio, sveikina visus bičiulius. Ir priduria: "Šičia smarkiai ruošiamės kazimieriniams metams: pakvietėm Popiežių užsukti į mūsų parapiją, organizuojam kelionę į Romą ir Šv. Žemę, remontuojam kleboniją ir bažnyčią... Aplankiau 300 savo parapijų židinių. Po vienerių metų mašinos skaitliukas rodė 66.000 km."

ŠALPOS RATELIS

Prie Šalpos Ratelio praėjusį gruodžio (dezembro) mėnesį savo jnašu prisidėjo: Dz. Saulytis (mén.).....Cr. 500, Jonas Jakatanvisky (Mén.).....Cr.3.500, Celia MitrulienėCr.3.000, L.Sajunga-Aliança (mén.).....Cr.20.000, Aukotojams Lai Viešpats atlygina.

DR. JONAS NICIPORCIUKAS
CIRURGIÃO DENTISTA
CROSP. 6049

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206
V. Prudente – Fone: 273-6696

MŪSŲ ŽINIOS

KAZIMIERINIAI METAI

Viso pasaulio lietuviai jėgome į Jubilėjinius Šv. Kazimiero Metus. Nors mes čia oficialiai juos pradėsime, kartu su Popiežium Romoje, kovo 4 dieną, tačiau jau esame mūsų didžiausio Jubilėjaus Metuose.

"Tai labai reta proga — rašo vysk. Antanas Deksnys —, kad Lietuva ir lietuviai per visuotinę Bažnyčią gali išeiti į platų pasaulį minėjimui savo šventojo Globėjo. Nors jis gyveno prieš penkis šimtus metų, bet jo praktikuotos dorybės nenubluko amžių tekmėje, o šiaudien jos prasiveržia kaip šviesūs ir šilti spinduliai pro tamsiai apniūkusį pasaulį ir Lietuvos žemę".

Europos lietuvių vyskupas dar kviečia nepasitenkinti vien tik Šventojo koku tai paminėjimu savo tarpe: "Išėjime viešumon švęsti šv. Kazimiero jubilėjus". Įsidėmėtinas mūsų Ganytojo pabrėžimas: "Į tą minėjimą bandykime įtraukti ir vietos visuomenę bei spaudą".

Ką mes bandome daryti čia, Brazilijoje.

Bendra jubilėjaus šventimo programa jau buvo paskelbta kiek anksčiau.

Sekančiuose ML-vos numeruose Kazimierinio Jubilėjaus Komitetas pateiks konkretesnę programą, su vienokiu ar kitokiu pasireiškimu kiekvieną mėnesį. Į tą programą aktyviai įeina ir vietiniai, brazilai.

Negalima užmiršti, kad šv. Kazimierą šiemet mini ne tik lietuviai ir Lietuva, o ir visa Bažnyčia. Juk jis — visuotinės Bažnyčios šventasis. Tad negalime užsidaryti patys, nei uždaryti šv. Kazimierą, vien tik mūsų lietuvių, "kiemely", ir vien tik mes aplink jį "šokti ir dainuoti". Mes prisidedame prie Bažnyčios ruošiamo jo paminėjimo ir, kur reikia ir galima, imam tam minėjimui vadovauti.

Tad visi krikščionys katalikai turi teisę — ir pareigą — galimai giliau pažinti Kazimierą, kaip Bažnyčios šventąjį; susižavėti jo dorybių patrauklumu, šauktis jo, kaip šventojo, pagalbos ypač dvasinio gyvenimo reikaluose. Juk jis — šventasis; tai Dievo duotas švyturys Kristaus Bažnyčiai.

Užtat reikia mums patiems giliau jį pažinti, kad galėtume ir kitus su juo supažindinti.

Kun. Pr. Gavėnas

CHORAS PERUIBĖJE

Lietuviška giesmė gražiai nuskambėjo per šeštadienio (17-tą gruodžio) vakarines Mišias, kurias atnašavo Prel. Pijus Ragažinskas, Peruibės miestelyje.

Šį sykį pats burmistras ir Turismo Sekretorius prašė per poniją Olgą V. Pineda

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJA

ONA ŠERMUKŠNIENĖ

Šiai lietuviškos spaudos rėmėjai reiškiame širdingą padėką ir geriausių linkėjimus.

Administracija

Aliança Lituana Brasileira de Beneficência e Assistência Social

Cumprindo as determinações dos Estatutos os Artigos 29 e 33, convoca os seus sócios para a Assembléa Geral Ordinária a realizar-se no dia 29 de Janeiro de 1984 às 17 horas, na séde própria à Rua Lituânia, 67, bairro da Moóca, nesta Capital, a fim de deliberarem a seguinte Ordem do Dia:

- Abertura e a leitura da Ata anterior,
- Relatório da Diretoria,
- Relatório e balancete da Tesouraria,
- Relatório e seus pareceres da Comissão Revisora,
- Vários assuntos de interesse da Aliança.

Não havendo numero legal para a reunião em primeira convocação, ficam os senhores Associados convocados desde já para se reunirem em segunda convocação às 17,30 horas no mesmo dia e local, considerando válida a reunião com qualquer número de sócios reunidos.

São Paulo, 11 de Janeiro de 1984

Secretária
Anielé Dutkus

Presidente
Alexandre Bumbalis

Marcos lietuvių pasirodymo, o jinau tuo pasirūpino.

Susidarėme grupė buvusių Mocos ir V. Zelinos choristų, iš viso 14 figūrų ir vadovaujami Liudo Ralicko pagiedojo me kalėdines giesmes, keturiais balsais. Buvusieji bažnyčioje lietuviai, o taip pat ir brazilai, gyrė garsų harmoniją.

Po Mišių vaišinantis pas poniją Olgą, vėl lietuviškos dainos skambėjo iki vėlaus vakaro. Kitą dieną brazilai kaimynai sveikino mus, kad palinksminome tylų, ramų vakarą linksmais aidais.

A. Joteikaitė

ATVYKSTA SVEČIAS

Prof. Tévas Jonas Sukackas, SJ, žada iš Montevideo atvykti pas mus, į São Paulą, savo "atostogoms". Atvyks po sausio 15 dienos.

Paprašytas, galimai ir religiniai patarnauti lietuviams šių jau Kazimierinių metų proga, rašo: "Stengsiuosi patarnauti, kiek galėsiu. Sukaupęs esu savo dėmesį ir į portugalų kalbą; norėčiau taip pat, reikalui esant, šventas Mišias atlaikyti portugalų kalba, bent kokiam savaitei praėjus nuo mano atvykimo. Gal kas mane pamokys braziliško ištarimo".

Tenka tik stebėtis, kad toks jau ne pirmosios jaunystės mūsų tautietis (gimęs 1914 m.) ir tik bandęs laikinai atvykti Brazilijon, taip stengiasi pramokti por-

tugalų kalbą, kad ta kalba net Mišias galėtų laikyti, kai tuo tarpu mūsų žaliasis jauni mēlis, jau daug, jei įstengia lietuviškai "Labas" pasakyti, o per Mišias (jei kada jose dalyvauja), tai dar neįstengia nei "Amen" atsakyti...

Betgi negali taip tęstis. Per Kazimierinius metus daug kas turi pasikeisti. Turim visi pagyvėti, atsinaujinti

"MŪSŲ LIETUVOS" SUKAKTIS

"Lietuvių laikraštis MŪSŲ LIETUVA paminėjo 35 nenutrūkto veikimo metus. Laikraštis turi kaip direktorių Vytautą Bacevičių ir redaktorių kun. Praną Gavėną ir kun. Petrą Rukšį. Paminėjimas įvyko pietumis, kurie buvo V. Zelinos parapijos salėje".

ŠV. KAZIMIERO JUBILĖJUS

"Komendatorius Jonas Rimša ir jo žmona ponija Paula gyvaūprisidės prie šv. Kazimiero, lietuvių jaunimo globėjo, jubilėjaus. Bus pravestas brazilų tautinio pobūdžio konkursas ir premijuotas geriausias aliejinis paveikslas, atvaizduojas šv. Kazimierą. Kultūrinis Francisco Matarazzo centras (Centro Cultural Francisco Matarazzo Sobrinho) prie to prisidės".

Ir pats Tavare de Miranda žada gyvai prisidėti prie Kazimierinio Jubilėjaus, talpindamas savo skilty mūsų jam teikiamas informacijas.